

İKİNCİ BÖLÜM KARAR

MÜSLİM ŞENTÜRK BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2014/4930

Karar Tarihi : 21/6/2017

Başkan : Engin YILDIRIM

Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Recep KÖMÜRCÜ

Recai AKYEL

Raportör : Ayhan KILIÇ

Başvurucu : Müslim ŞENTÜRK

Vekili : Av. Güler ÇETİN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun kapsamında kabul edilen hak sahipliğinin iptali nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 8/4/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

7. Bakanlık görüşü, başvurucuya tebliğ edilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formları ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucu 1959 doğumlu olup Kocaeli'nde ikamet etmektedir.

10. Başvurucu, Kocaeli ili Gölcük ilçesi İhsaniye beldesi Denizevler Mahallesi Yılmaz Caddesi No: 1 adresinde bulunan taşınmazın malikidir.

11. Anılan taşınmaz üzerinde iki iş yeri dört konut inşa edilmek üzere 27/6/1994 tarihinde yapı ruhsatı alınmıştır. İnşa edilen binaya ilişkin yapı kullanma izni (iskân ruhsatı) alınmamıştır.

12. 17/8/1999 tarihinde meydana gelen Kocaeli ili Gölcük ilçesi merkezli depremden sonra düzenlenen 10/9/1999 tarihli hasar tespit raporunda, anılan taşınmaz üzerinde bulunan yapının ağır hasarlı olduğu ifadelerine yer verilmiştir. Raporda ayrıca taşınmazın "yeni inşaat" olduğu saptaması da yer almaktadır.

13. Başvurucu 15/11/1999 tarihli talep ve taahhütname ile 7269 sayılı Kanun hükümleri uyarınca inşaat yardımı yapılması talebinde bulunmuştur. Mahallî Hak Sahibi İnceleme Komisyonunca (Komisyon) yapılan incelemeden sonra 14/05/2000 tarihinde başvurunun hak sahipliği kabul edilerek Yeniköy Kalıcı Konutları 5. Ada P6 Blok No: 2 adresinde bulunan konut, başvurucuya tahsis edilmiştir.

14. Sonradan yapılan detaylı araştırma neticesinde başvurunun yıkılan konutunun deprem sırasında inşaat hâlinde olduğu gerekçesiyle 24/4/2007 tarihli işlemle hak sahipliği iptal edilmiştir.

15. Başvurucu bu işleme karşı Kocaeli 1. İdare Mahkemesinde dava açmıştır. Başvurucu, dava dilekçesinde 7/5/1999 tarihinden beri anılan taşınmazda oturduğunu ileri sürmüştür. Mahkemece 18/5/2011 tarihli kararla dava reddedilmiştir. Kararın gerekçesinde, 7269 sayılı Kanun'un 29. maddesine atıfta bulunularak yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan binalardan ötürü hak sahibi olunabilmesi için afet tarihi itibarıyla bu binaların ikamet etmeye elverişli olması ve inşaat hâlinde bulunmaması gerektiği görüşü izhar edilmiştir. Gerekçede, başvurunun taşınmazın inşaat hâlinde olduğu tespitini içeren 10/9/1999 tarihli hasar tespit raporuna herhangi bir itirazda bulunmadığı hatırlatılmıştır. Mahkeme ayrıca, başvurunun değinilen konutta oturduğunu ispatlayan elektrik, su, doğal gaz ve benzeri tüketim faturaları sunmadığını vurgulamıştır. Mahkeme sonuç olarak başvurunun söz konusu konuta ilişkin deprem öncesi döneme ait faturaları ibraz edemediğini ve konutun inşaat hâlinde olduğuna dair 10/9/1999 tarihli tespite itiraz etmediğini gözeterek hak sahipliğinin bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır.

16. Bu karar Danıştay Ondördüncü Dairesinin (Daire) 27/11/2012 tarihli kararıyla onanmış; karar düzeltme istemi de Dairenin 30/1/2014 tarihli kararıyla reddedilmiştir.

17. Nihai karar 10/3/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

18. Başvurucu 8/4/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

19. 7269 sayılı Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Deprem (Yer sarsıntısı), yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetlerde; yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır."

20. 7269 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrasının olay tarihinde yürürlükte bulunan hâli şöyledir:

"Bu kanundan faydalanmak suretiyle inşaat kredisi verilmesini ya da bina yaptırılmasını isteyenlerin, imar ve iskân Bakanlığınca yapılacak yardıma dair o yerde yapılan ilândan itibaren iki ay içinde mahallin en büyük mülkiye âmirine yazılı müracaatta bulunmaları ve taahhütname vermeleri mecburidir."

21. 7269 sayılı Kanun'un 29. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan veya uğraması muhtemel olan binalarla imar planları gereğince kamulaştırılmasında zorunluluk bulunan yerlerdeki binalarda oturan ailelere hak sahibi olmak şartıyla konut yaptırılır veya kredi verilir."

22. 7269 sayılı Kanun'un 40. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Bu Kanuna göre arsa olarak dağıtılan veya üzerinde bina inşa edilen taşınmaz mallar, hak sahiplerine borçlandırma senetleri imza ettirilmek sureti ile verilir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca o yerde borçlandırmanın ilanı tarihinden itibaren Bakanlıkça kabul edilebilir mazereti dışında 2 ay içerisinde borçlanmalarını yapmayanlarla, borçlanmasını yapmış olmasına rağmen binayı Bakanlıkça mahallinde yaptırılacak duyurudan itibaren 45 gün içinde teslim almayanların hak sahipliği kendiliğinden sona erer.

Bu taşınmaz mallar üzerine, Türkiye Emlak Kredi Bankasının isteği ile, bu banka lehine, tapu dairelerince borçlandırma senetlerine dayanılarak, kanuni ipotek tesis olunur.

Konut ve konut inşaatı ve sair yardımlar için yapılacak borçlandırmalar faizsizdir. Dükkan ve fırın gibi yerler için yapılacak borçlandırmalar ise yıllık %4 (Yüzde dört) faize tabidir.

...

Borçlandırma bedelleri, konut, konut inşaatı, arsa ve sair yardımlarda en az 20 ve en çok 30; dükkan ve fırın gibi yerler için yapılan yardımlarda ise, en az 5 ve en çok 15 yılda ve eşit taksitler halinde tahsil edilerek fon hesabına yatırılır.

İlk taksit, ihaleli ve emanet işlerinde inşaatların bitirilip hak sahiplerine teslimi tarihinden itibaren iki yıl sonra, Evini Yapana Yardım Yönteminde ve orta hasarlı konut ve işyerlerinin onarımında ise son kredi diliminin hak sahibine ödendiği tarihten itibaren iki yıl sonra başlar.

Vadesinde ödenmeyen taksitlere dair borç, gecikilen her gün için yıllık % 5 gecikme faizi ile tahsil olunur. Vadesinden önce iki yıllık taksitten az olmamak kaydı ile mevcut borcu defaten ödeyen hak sahibinin borcu % 20 indirimine tâbi tutulur.

...

Üstüste üç yıl taksidini ödemeyenlerin borçları muacceliyet kesbedeceği gibi, borcun tamamı ödenmeden taşınmaz malların başkalarına satılması halinde de borcun tamamı muacceliyet kesbeder. Bu hükmün uygulanmasında maliyet bedelinden yapılan indirimler tekrar borca eklenmek suretiyle hesaba katılır. Özel afet kanunlarına göre yapılan binalar hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

..."

23. 28/8/1968 tarihli ve 12988 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkında Yönetmelik'in (Yönetmelik) 3. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmelikte yer alan "Hak sahibi" deyiimi, afetzedelerin, yıkılan veya ağır hasar gören binalarla olan mülkiyet ilişkilerini ve yeniden yapılacak binalardan veya verilecek inşaat kredisinden yararlanabilme durumlarını ifade eder."

24. Yönetmelik'in 4. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"a) Afet sebebiyle, kendilerine ait bulunan konutları yıkılan, yanan veya oturulamayacak derecede ağır hasar gören afetzede aileler,

...

Hak sahibi sayılırlar ve bu ailelere yeniden konut yapılır veya konut kredisi verilir."

25. Yönetmelik'in 14. maddesi şöyledir:

"Konut ve işyerlerine ilişkin mülkiyet rabitası sırasıyla, tapu senedi, tasarruf belgeleri, vergi kayıtları ve diğer resmi belge ve kayıtlarla tevsik olunur.

Bu belge ve kayıtların bulunmaması halinde mahalle veya köy muhtarlıklarından alınacak ilgili mülkiye amirine tasdik ettirilmiş ilmühabere istinat edilir."

26. Danıştay Onbirinci Dairesinin 16/6/2008 tarihli ve E.2007/7561, K.2008/6677 sayılı kararının ilgili bölümü şöyledir:

"7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanununun 29. maddesinde, yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan veya uğraması muhtemel olan binalarda imar planları gereğince kamulaştırılmasında zorunluluk bulunan yerlerdeki binalarda oturan ailelere hak sahibi olmak şartıyla konut yaptırılacağı veya kredi verileceği, Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkında Yönetmeliğin 3. maddesinde, bu Yönetmelikte yer alan "hak sahibi" deyiminin afetzedelerin, yıkılan veya ağır hasar gören binalarla olan mülkiyet ilişkilerini ve yeniden yapılacak binalardan veya verilecek inşaat kredisinden yararlanabilme durumlarını ifade edeceği, 4. maddesinde, afet sebebiyle, kendilerine ait bulunan konutları yıkılan, yanan veya oturulamayacak derecede ağır hasar gören afetzede ailelerin hak sahibi sayılacağı ve bu ailelere yeniden konut yapılacağı veya konut kredisi verileceği, aynı Yönetmeliğin 14. maddesinde de, konut ve işyerlerine ilişkin mülkiyet rabitasının sırasıyla tapu senedi, tasarruf belgeleri, vergi kayıtları ve diğer resmi belge ve kayıtlarla tevsik olunacağı hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden, tabii afetler nedeniyle konut ya da işyerleri zarar görenlerin hak sahibi olabilmeleri için konut veya işyeri ile sahipleri arasındaki mülkiyet rabitasının sırasıyla, tapu senedi, tasarruf belgeleri, vergi kayıtları ve diğer resmi belge ve kayıtlarla kanıtlanması gerektiği, hasara uğrayan konutta fiilen oturma zorunlu olmamakla birlikte söz konusu konutun oturulabilir durumda olması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır."

27. Danıştay Onbirinci Dairesinin 5/7/2010 tarihli ve E.2008/907, K.2010/6186 sayılı kararının ilgili bölümü şöyledir:

"7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 29. maddesinde, yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan veya uğraması muhtemel olan binalarda imar planları gereğince kamulaştırılmasında zorunluluk bulunan yerlerdeki binalarda oturan ailelere hak sahibi olmak şartıyla konut yaptırılacağı veya kredi verileceği, aynı bina içinde hak sahibi ebeveyn ile birlikte oturan evli kişilerin durumunun, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bu konuda

hazırlanacak yönetmelik gereğince takdir ve tespit edileceği, kendilerine ait olmayan arsa veya arazi üzerine inşaat ruhsatı almaksızın bina inşa eden yapı sahipleri ile yer kayması, su baskını, kaya düşmesi ve benzeri sebeplerle imar planında yapı yapılması sakıncalı olarak belirlenen yerlerde ruhsatsız olarak yapılan yapıların sahiplerinin hak sahibi olarak kabul edilmeyeceği kurala bağlanmıştır.

...Bu Yasa hükmü uyarınca hazırlanarak yürürlüğe konulan Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tesbiti Hakkında Yönetmeliğin 3. maddesinde, hak sahipliğinin, afetzedelerin yıkılan veya ağır hasar gören binalarla olan mülkiyet ilişkilerini ve yeniden yapılacak binalardan veya verilecek inşaat kredisinden yararlanabilme durumlarını ifade ettiği, 4. maddesinin (a) bendinde, afet sebebi ile kendilerine ait bulunan konutları yıkılan, yanan ve oturulamayacak derecede ağır hasar gören afetzede ailelerin hak sahibi sayılacağı, bu ailelere yeniden konut yapılacağı veya konut kredisi verileceği belirtilmiş, 16, 17, 18 ve 19. maddelerinde hak sahibi niteliği taşıyanlardan talep ve taahhütname alınmasına ilişkin usul ve esaslara yer verilmiş, 21. maddesinin 2. fıkrasında ise, talep ve taahhütname verenler arasında, bu Yönetmelikte tespit olunan esaslara göre hak sahibi niteliğini taşımayanlar varsa, bunların gerekçeleriyle birlikte ayrı bir listede gösterileceğine işaret edilmiştir.

Aktarılan Yasa ve Yönetmelik hükümlerinin incelenmesinden, hak sahipliği çalışması yapılabilmesinin ön şartı olarak ilan edilen süre içerisinde talep ve taahhütname vermenin zorunlu olduğu, hak sahibi olabilmek için ise, ilgililerin kendilerine ait konutlarının afet nedeniyle yıkılmış veya oturulamayacak derecede ağır hasar görmesinin yeterli olduğu, fiilen oturmanın zorunlu bulunmadığı, mülkiyet ilişkisinin ispatlanması ve hasar görmeden önce binanın oturulabilecek nitelikte bulunması durumunda, ilgililerin hak sahibi kabul edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Hak sahipliğine ilişkin işlemin hukuki denetiminin yapılabilmesi için; deprem tarihinden önce davacının konutunun oturulabilecek (terk edilmemiş) nitelikte bulunup bulunmadığının tespiti gerekmekte olup, davacı tarafından ibraz edilen ve su tüketimine ilişkin olduğu anlaşılan Bingöl Belediye Başkanlığı tarafından düzenlenmiş "endekli kart dökümü" ile elektrik tüketimine ilişkin bulunan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Bingöl Elektrik Dağıtım Müessesesi tarafından düzenlenmiş "yünlük enerji tüketimine" ilişkin belgelerde depremden hemen önceki tarih olan 10.4.2003 tarihine kadar davacının elektrik ve su tüketiminin bulunduğu ve davacının depremden önce hak sahipliği için başvurduğu konutta ikamet ettiği görülmektedir."

28. Danıştay Onbirinci Dairesinin 21/4/2010 tarihli ve E.2008/9086, K.2010/3491 sayılı kararının ilgili bölümü şöyledir:

"7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 29. maddesinde, "Yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan veya uğraması muhtemel olan binalarla imar planları gereğince kamulaştırılmasında zorunluluk bulunan yerlerdeki binalarda oturan ailelere hak sahibi olmak şartıyla konut yaptırılır veya kredi verilir" kuralına yer verilmiş olup, yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan binalardan ötürü hak sahibi olabilmek için, afet tarihi itibarıyla bu binaların ikamet etmeye elverişli bulunması başka bir ifadeyle inşaat halinde olmaması gerektiğinde duraksama bulunmamaktadır."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

29. Mahkemenin 21/6/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

30. Başvurucu, inşaatın depremden önce tamamlandığını ve 7/5/1999 tarihinden itibaren anılan konutta oturduğunu ileri sürmüştür. Söz konusu konuta taşındığına ilişkin nakil ilmühaberi sunan başvurucu, Belediye tarafından düzenlenen 28/12/1999 tarihli belgeden su aboneliğinin bulunduğu anlaşıldığını ifade etmiştir. Başvurucu, Belediye tarafından tanzim edilen diğer bir belgede yapı kullanma izni alınmadan konutta oturulduğu bilgisine yer verildiğinin altını çizmiştir. Başvurucu, ayrıca mahalle muhtarınca verilen 2/9/1999 tarihli belgede kendisinin konutta ikamet ettiğinin belirtildiğini vurgulamıştır. Faturaların ve Belediye kayıtlarının deprem nedeniyle zayi olması sebebiyle önceki döneme ait faturaları Mahkemeye sunmadığını öne süren başvurucu, mevcut olan diğer belgelerle inşaatın tamamlandığının ispatlanmasına rağmen hukuka aykırı olarak hak sahipliğinin iptal edildiğinden yakınmıştır. Başvurucu, hak sahipliğinin yedi yıl sonra iptal edilmesinde kamu yararı bulunmadığı gibi orantılılık ilkesinin ve adil dengenin de gözetilmediğini savunarak mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

31. Bakanlık görüş yazısında, iptal edilen hak sahipliği belgesinin başvuru dilekçesine eklenmediği gibi Yeniköy Kalıcı Konutları 5. Ada P6 Blok No: 2 adresinde bulunan konutun kime ait olduğu ve başvurucunun ödeme yapıp yapmadığına ilişkin mülkiyet hakkının varlığını ortaya koyan belgelerin dosyada bulunmadığı belirtilmiştir. Mülkiyet hakkının esasına yönelik olarak Bakanlık, hak sahipliğinin iptaline karar veren Komisyonun 7269 sayılı Kanun'a göre kurulmuş olması nedeniyle müdahalenin kanuni dayanağının bulunduğunu ifade etmiştir. Komisyonun kuruluş amacının kamu bütçesinden yapılan yardımların gerçek hak sahiplerine ulaşmasını sağlamak olduğunu değerlendiren Bakanlık, inşaatın tamamlandığını ispatlayamayan başvurucunun hak sahipliğinin iptal edilmiş olmasının mülkiyet hakkını ihlal etmediğini belirtmiştir. Bakanlık son olarak başvurucunun su aboneliğinin bulunduğu ve faturaların ibrazının mümkün olmadığı yolundaki iddialarının Mahkeme kararında karşılandığını vurgulamıştır.

B. Değerlendirme

32. İddianın değerlendirilmesinde dayanak alınacak Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

33. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucu tarafından öne sürülen şikâyetlerin özü yargılamanın sonucunda verilen karara ilişkin olduğundan başvurunun adil yargılanma hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

34. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrasında, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda ilke olarak derece mahkemeleri önünde dava konusu yapılmış maddi olay ve olguların kanıtlanması, delillerin değerlendirilmesi, hukuk

kurallarının yorumlanması ve uygulanması ile derece mahkemelerince uyumsuzlukla ilgili varılan sonucun esas yönünden adil olup olmaması bireysel başvuru incelemesine konu olamaz. Bunun tek istisnası, derece mahkemelerinin tespit ve sonuçlarının adaleti ve sağduyuyu hiçe sayan tarzda açık bir keyflik içermesi, bu durumun kendiliğinden bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlükleri ihlal etmiş olmasıdır. Bu çerçevede kanun yolu şikâyeti niteliğindeki başvurular, derece mahkemesi kararları açık bir keyflik içermedikçe Anayasa Mahkemesince incelenemez (*Necati Gündüz, Recep Gündüz*, B. No: 2012/1027, 12/2/2013, § 26).

35. 7269 sayılı Kanun deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetlerde yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımları düzenlemektedir (bkz. § 19). Söz konusu Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrasının olay tarihinde yürürlükte bulunan hâline göre Kanun'dan faydalanmak isteyenlere -koşulları taşımak kaydıyla- ya inşaat kredisi verilmekte ya da doğrudan devlet tarafından bedeli karşılığında bina yapılmaktadır. Kanun'un 29. maddesinin birinci fıkrasında da yıkılan, yanan, ağır hasara uğrayan veya uğraması muhtemel olan binalarda oturan ailelere hak sahibi olmak şartıyla konut yaptırılacağı veya kredi verileceği hükme bağlanmaktadır. Buna göre depremde yıkılan veya ağır hasara uğrayan konutlarda oturanların 7269 sayılı Kanun kapsamındaki haklardan yararlanabileceği anlaşılmaktadır.

36. Somut olayda başvuruçunun 27/6/1994 tarihinde yapı ruhsatı alınmış ancak yapı kullanma izni bulunmayan konut niteliğindeki taşınmazı 17/8/1999 tarihinde gerçekleşen Kocaeli ili Gölcük ilçesi merkezli depremde ağır hasar görmüştür. Başvuruçunun talebi üzerine Komisyon tarafından 14/05/2000 tarihinde 7269 sayılı Kanun hükümleri uyarınca hak sahipliği kabul edilerek Yeniköy Kalıcı Konutları 5. Ada P6 Blok No: 2 adresinde bulunan konut başvuruçuya tahsis edilmiştir. Ancak sonradan yapılan detaylı araştırmada başvuruçunun yıkılan konutunun inşaat hâlinde olduğu gerekçesiyle 24/4/2007 tarihli işlemle hak sahipliği iptal edilmiştir.

37. Başvuruçunun tarafından bu işleme karşı açılan davada, değinilen konutun depremden önce tamamlandığı ve 7/5/1999 tarihinden itibaren anılan konutta oturulmaya başlandığı ileri sürülmüş; bu iddianın ispatlanması amacıyla yönelik olarak da konuta taşındığını gösterir nakil ilmühaberi, Belediye tarafından düzenlenen ve su aboneliğinin bulunduğunu gösteren 28/12/1999 tarihli yazı, yine Belediye tarafından tanzim edilen ve ihtilaf konusu konutta yapı kullanma izni alınmadan iskân edildiğini belirten bir yazı ile başvuruçunun değinilen konutta ikamet ettiğini ifade eden 2/9/1999 tarihli Muhtarlık yazısı Derece Mahkemelerine sunulmuştur.

38. Mahkeme, ara kararıyla başvuruçudan söz konusu yapıda oturulduğuna dair deprem öncesi döneme ait elektrik, telefon, doğal gaz aboneliklerini gösterir belge ve faturaların ibrazını istemiş ancak bunların depremde zayi olduğu gerekçesiyle ibraz edilememesi üzerine taşınmazın inşaat hâlinde olduğunu tespit eden 10/9/1999 tarihli hasar tespit raporunda başvuruçunun imzasının bulunduğu hususunu da gözeterek davayı reddetmiştir.

39. 7269 sayılı Kanun'un 29. maddesinin birinci fıkrasından açıkça anlaşılacağı üzere hak sahibi olunabilmesi için yıkılan veya hasara uğrayan konutta oturulması yeterli olup yapı kullanma izin belgesinin alınmamış olmasının hak sahipliği bakımından bir önemi bulunmamaktadır. Öte yandan başvuruçunun tarafından ilgili kamu kurumlarından, aboneliklerini gösteren belgelerin verilmesi istendiği hâlde aboneliklere

ilişkin bilgi ve belgelerin bulunduğu binaların yıkıldığı gerekçesiyle bunlar başvuruca sunulamamıştır. Ayrıca dosyada bulunan 10/9/1999 tarihli raporun başvuruca imzasını taşımadığı görülmektedir. Başvuruca Derece Mahkemelerine sunduğu Belediye ve Muhtarlık yazılarından ise başvuruca depremden önce anılan konutta oturduğu anlaşılmaktadır.

40. Bu durumda dosyada bulunan bilgi ve belgelere göre depremden önce anılan konutta oturduğu açık olan başvuruca hak sahipliğinin binanın inşaat hâlinde bulunduğu gerekçesiyle iptaline ilişkin işleme karşı açılan davanın, başvuruca depremden önce söz konusu konutta oturmadığı sonucuna ulaşılarak reddedilmesinin bariz takdir hatasına dayandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

41. Açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermek gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

42. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Esas inceleme sonunda, başvuruca hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

43. Başvuruca, ihlalin tespiti ile 110.000 TL maddi tazminat ve 50.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

44. Somut olayda adil yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

45. Adil yargılanma hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunduğundan kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere Kocaeli 1. İdare Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

46. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruca ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

C. Kararın bir örneğinin adil yargılanma hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Kocaeli 1. İdare Mahkemesine (E.2007/1177) **GÖNDERİLMESİNE**,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE**,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruca Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA**,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE
21/6/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Recai AKYEL